

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra Poetiske Arbejder. - 1929

Citation: Hauch, Carsten: "Poetiske Arbejder. - 1929", i Hauch, Carsten: *Poetiske Arbejder. - 1929*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. XII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch03val-shoot-idm140718941978464/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Arbejder. - 1929

forefindes ofte i den gamle fortællende Digtning, hyppigst i Form af en Drøm, saaledes i Nibelungen-
lied, Gunlaug Ormstunges Saga, Folkeviserne om
Hagbard og Signe og Marsk Stig dømmes fredløs.
Da Falken efter Kampen flyver bort, sér Kongen
under sin Søgen efter den en Jomfru, Tove, til hvem
han betages af Elskov. Tove bydes til Hove, og
Dramaet udspilles. Mod Kongen kæmper Dronning-
gen, der vil have Slegfreden borttryddet. Tove ryd-
des vel af Vejen, men Kongen overlistes ikke, Dron-
ningen og de øvrige Sammensvorne faar deres Straf;
først efter Døden udsønes Konge og Dronning. Op
over den episke Handling hæver sig som Højdepunk-
ter en Række lyriske Episoder: de Digte, hvori To-
ves Betænkelighed ved Forholdet til Kongen faar
Udtryk, Valdemars to Sange, Digtet »den vilde Jagt«
og Slutningsdigtet, der klinger ud i Tilgivelse og
Naade.

I *Personkarakteristikken* fremhæves, som altid
hos Hauch, i første Række det typiske; i de tre Ho-
vedpersoner er det ved Hjælp af mange enkelte
Træk lykkedes at stille Typerne tydeligt frem for
Blikket.

Kong Valdemar er den dygtige Samler af Dan-
marks Rige; han evner i Snuhed at tage det op selv
med den snilde Hr. Eckhard, han forstaar af Fjender
at skabe sig Venner (den gamle tapre Vendelbo); i
hans Væsen ligger en fin Humor, som han ikke viger
tilbage for at give Udtryk, selv naar han taler om
Vorherre (S. 99—100). Med et umiddelbart Blik for
kvindelig Skønhed betages han ved Modsætningen
til sin kolde Dronning af Toves Skønhed, og da hans
Kærlighed har vundet Sejr, er Lykkens Maal fuldt.
I »*Valdemars Sang*« bryder Lykkefølelsen frem. En
Folkevisens Ridder giver i Folkevisens Strofe et følt
og nænsomt Udtryk for en skøn og ædel Kvindes
Virkning paa et mandligt og mandigt Sind. I Digtet
gives i en Række Strofer, der alle indledes med og
(Polysyndeton), og som danner en Række For- og
XII

Bisætninger, en hel Række smaa Billeder af Tove, hendes Skønhed og Magt over Kongen, indtil en Strofe, der indeholder Eftersætningen, tegner hendes Virkning som Helhed:

Det er, som al min Sorg bortveg
Tidt og mangesinde,
Og som jeg lytted til Huldrens Leg,
I vogte den Jomfru vell

Valdemar er jordisk indstillet, ingen Himmels hvælver sig over hans Sjæl; da Tove berøves ham, er alt derfor kun Smærte, Fortvivlelse og Ilgen efter Glæmsel. (Jfr. Brev fra Hauch til Hostrup af 4/12 1861; »Breve fra og til C. Hostrup«, 1897, S. 488). I alvorlige rimede Jamber udtrykker »*Valdemars anden Sang*« dette. Glæmseløden bag de sorte Klipper, »i dunklen Dal, hvor blege Vidier groe« (et böcklinsk Billede af »De dødes Ø«), kan alene bringe Forløsning og Udslettelse, jordisk Ry og Glans er intet mere, Kongen ønsker kun Tilintetgørelse. Kold og haard vil han, selv paa Dødens Tærskel, ikke tilgive Dronningen; efter som Bod at have jaget i den vilde Jagt, faar han Tilgivelse af Herren og tilgiver selv. Tove er en Folkevisejomfru og en hauchsk Jomfru. Hauchs fra Romanerne kendte Teknik at give en Kvindes Væsen og Ydre under Form af Sammenligningen med en Blomst, et Billede eller et Dyr anvendes ogsaa her; i en Virkelighedsskildring er den lidet levendegørende, derimod er den paa sin Plads i dette Middelalderdigt. I denne Stil beskrives hendes Ydre, hendes Indre er rent og kysk. Mod sin Vilje, men ligesom skæbnebestemt, betages hun af Kongens magtfulde Elskov, dog stræber hun — kysk og ægte hauchsk — imod og vil ikke favne sin kongelige Elsker, før Kirken har velsignet deres Pagt; alle Betæneligheder overvindes dog af Kærligheden, men »den favreste Jomfru i Danmark« bukker under for Listen og Ondskaben, før Dronning Helvig. Hun er dybt religiøs, men utaalsom og hævn-

XIII